

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimati nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeti za avstro-ograke dočak za vse leta 20 K., za poletna 3 K., za četrta leta 6 K., na en mesec 9 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 23 K., na pol leta 11 K., na četrta leta 6 K. 50 h., na en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na narodne teme istedobne vprašljivosti naročnine se ne izira. — Za oznanila se plačuje ed poterostopni peti-vrste po 12 h., če so označile tisku enkrat, po 10 h., če so se dvakrat in po 8 h., če so tiski trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rekordi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflejih ulicih št. 6, in sicer uredništvo v I. nadst., upravljanje pa v pridičju. — Upravljanju naj se blagovno pošljati naročnine, reklame, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljanja telefon št. 85.

Slaba ali dobra znamenja?

(Štajerskega.)

Dve dejstvi imamo zadnji čas zaznamovati na Spodnjem Štajerskem, dve dejstvi, ki sta velike narodno-politične važnosti, ali bi vsaj morali biti za onega, ki resno presoja in premotriva naše javne razmere. Pri nas je stara in pogrešna praksa, da se precenjuje navadno vse malenkostno, kar je zgolj dnevnega pomena, a se podcenjuje, kar je zaglobokomislečega politika dalekosežne važnosti.

Vsakemu resnemu, za boljšo bočnost slovenskega ljudstva na Sp. Štajerskem v resnici vnetemu rodom, posebej politiku, je jasno ko beli dan, da zastruplja reakcijo, da trova klerikalizem vse naše javno življenje in ga vodi do usodenogatega brezbrizja in brezdelja. Kdor imenuje in se drzne smatrati snovanje Marijinih družb in mladeničnih zvez za res spasonosno delovanje, kdor vidi v tem, da se razvremajo v teh družbah strasti proti drugače mislečim sorojakom, kdor vidi v vednem in glavnem poudarjanju verskega stališča v vzgajanju verskega fanatizma, v zapostavljanju narodne misli verski ideji, — kdor vidi v vsem tem zdravo in plodonosno delovanje za rešitev in za ustvarjenje blagostanja slovenskega ljudstva na Štajerskem, ta mora biti slep in gluhi. Slep in gluhi za vse tisto, kar v resnici daje narodu kot takemu notranjo in zunanjo odporno silo, za vse tisto, kar usposoblja narod, da bi postal ravnopraven faktor v razvoju kulturnih, političnih in gospodarskih razmer. In še bolj slep in gluhi mora biti oni, ki se mu ždi, da vsega tega še na Štajerskem ni, ki ne vidi pod pisanim plaščem toljkanj „spasonosne sloge“ kač, ki si kajo s svojimi strupenimi jeziki na vse strani. Gluh in slep je oni, ki ne vidi ali noče videti, kako se vse v panoge javnega življenja na Štajerskem vceplja klerikalizem, ki je baš te dni slavil v Ljubljani — to je naše prepričanje! — vrhunec svoje slave na Slovenskem.

LISTEK.

Ivan Cankar: Nina.

(Konec.)

In tako ju najdemo takoj v prvem poglavju. Noč je in Nina se je ravno-kar predramila iz nemirnega sna.

Še v sanjah jo plasi spomin na prestane bridkosti in vedno vidi strahove, trepetajoča pred tistim mladim človekom, ki je takrat kadił cigaret. On (pripovedovalec, njen rešitelj) jo dvigne iz postelje in jo odnese k oknu, ozirata se v tiho, jasno noč in ji jame pripovedovati: „Ne glej doli, Nina, na to pusto ulico; v nebo se ozri! Tam doli je greh in strahota! Pobegnila sva obadvaya, ranjena in trudna; ni treba, da bi gledala nazaj!... Misli, da tisto življenje ni bilo drugega nič, nego fantazijska človeka, ki je okusil veliko bridkosti...“ Pozabiti hočeta življenje, pred katerim sta pobegnila: „Zdaj sem sam s teboj, prihodnost mi je vesoljnost in kar je, je zame bilo“ (p. 7). Pa naj se trudi kolikor hoče, vedno nanovo

V teh žalostnih časih torej, ko pri nas na Štajerskem vse lepo sanja v blaženem znamenju sloge, ko gredo naši narodni nasprotniki še vedno od zmage do zmage, v časih, ko naša zapeljana nemškutarska stranka z vso resnostjo misli na ustanovitev samostojne štajerčijanske stranke, med tem ko naše narodno ljudstvo noče videti, da se ljudstvo odvrača od oficjalne slovenske politike, plava več ali manj v toku reakcije, v takem času človek mora z veseljem zabeležiti dejstva, kakor sta baš dve, ki smo jih doživeli nedavno.

Pri deželnozborski volitvi dne 21. t. m. v brežiškem volilnem okraju je bilo oddanih za „oficjalnega“ slovenskega, v resnici od reakcjonarne struje usiljenega kandidata dr. Jančoviča 820, za neodvisnega slovenskega, za kandidata samostojnih slovenskih kmetov pa 560 glasov, torej samo za 260 manj. To dejstvo da onim, ki dozdaj še niso spregledali in v svoji politični kratkov idnosti še menda ne bodo tako kmalu, vsaj nekoliko misliti. Za reakcjonarnega kandidata se je razplet ves aparat agitacije, vse duhovništvo je bilo na nogah, za neodvisnega kandidata se ni moglo toliko agitirati, ker nimamo na razpolago svojega časopisa. In vendar je rešil klerikalnega kandidata le skozinsko klerikalni kozjanski okraj, ker sevniški in brežiški okraj sta ga pustila v veliki manjšini in je potreboval 297 glasov v kozjanskem okraju, da je sploh mogel protreti.

To je eno dejstvo in drugo je vsaj toliko, če ne bolj zanimivo. Že cel mesec so bobnali naši „katoliški“ časopisi od „Slovenca“ do „Domoljuba“ na Kranjskem, od „Slov. Gospodarja“ pa do „Našega doma“ na Štajerskem za čimvečjo udeležbo od štajerske strani na katoliškem shodu. Nameravali so popeljati svoje ponizne sluge s posebnim vlakom v Ljubljano, in delalo se je na to na vseh straneh Štajerske s silnim aparatom, s prižnic in od hiše do hiše. Toda glejte, mislili so, da se bo oglasilo s Štajerske udeležnikov za dva posebna

vlaka, končni rezultat vsega bobnanja pa je bil, da se jih ni oglasilo niti tristo. In prav čutilo se je v katoliških glasilih, kako je konsterniralo to dejstvo gotove kroge. Gospodom pa, ki se smatrajo za edino zveličavne voditelje in rešitelje spodnještajerskih Slovencev, da tudi to dejstvo mnogo, mnogo misliti. Naj se ne izgovarajo, da našim kmetom ni bilo mogoče iti na katoliški shod radi nujnega dela itd. Vse to bi bilo prazno besedičenje napram dejstvu, da je med 7000 udeležnikov katoliškega shoda (če je „Slovenec“ navedel resnično število!) jih bilo s Štajerskega komaj 300, torej niti 20tih del, in če pomislimo, da se koroški Slovenci shoda sploh niso udeležili. To je prav uničujoča kritika delovanja reakcjonarnih elementov na Spodnjem Štajerskem in Slovenskem sploh, kritika, ki jo je izreklo štajersko slovensko ljudstvo.

In sedaj se vpraša razsoden in objektiven človek: ali so to slaba ali dobra znamenja za bodočnost slovenskega ljudstva na Štajerskem?

Vsak iskren, vsak pošten in zaveden in vsak svobodomiseln štajerski Slovenec si mora odgovoriti na to vprašanje edino tako-le: slaba in usodenja so ta znamenja za dosedanjo oficjalno, v drugi reakcije plavajoč politiko, glasen memento je to onim, ki zastruplja naše javno življenje s strugo verskega fanatizma in narodne mladosti, a dobra in vesela so znamenja za novo sapo, ki je zavela po naših krajih, vesela in spasonosna za pravo slovensko misel, za v resnici slovensko politiko ter za bodočnost slovenskega naroda na Štajerskem.

Pismo iz Sofije.

V Sofiji, 26. avgusta.

II.

V petek ob poluenajstih zvečer so se pripeljali v Belgrad hravski književniki, časnikarji in umetniki. Na kolodvoru so jih sprejeli srbski književniki, časnikarji, častniki, Slovenci in velika množica srbskega ob-

činstva. Ob $\frac{3}{4}$ na 12 uro zvečer je odšel iz Belgrada poseben vlak, ki je peljal v Sofijo srbske, hrvatske in Slovenske goste. Ko se je zdani, je vlak že pihal proti Nišu. Razprostirala se je pred nami plodonosna, rodovitna zemlja niška s prekrasnimi sadovnjaki in vinogradi, vmes pa so se bele bele, snažne hišice, priča, da je tu doma blagostanje, da bivaju marljivi, a tudi i imoviti ljudje. Najkrasnejši predel na vsi progi so brez dvoma sloveč „Sičevačke klisure“ gorska soteska, po kateri teče in vali valove mirna Nišava. Na obeh straneh železnice se dvigajo visoke, nebotične gore z golimi blestečimi stenami, nad katerimi kroži orel planinski. „Sičevačke klisure“ se lahko z uspehom merijo z najbolj divjeroomantičnimi kraji naše divne Gorjanske.

Mimo Pirotu smo se vozili z nekako bolnimi čuvstvi; ko smo zdrčali mimo bojnega polja iz 1. 1885, je nekdo citiral one znane Aškrčeve besede:

„Kdor brata nam ščuje na brata, ta bodi, ta bodi proklet.“ S temi besedami so bila, mislim, najbolj označena naša čuvstva.

Ob osmih zjutraj se je vlak ustavil v Caribrodu, na prvi bolgarski postaji. Peron je bil okusno dekoriran z zelenjem in narodnimi stavami vseh štirih jugoslovenskih plemen. Na peronu je bilo zbrano silno občinstvo, ki je dohajajoči vlak pozdravljalo z navdušenim „ura“-klici. V imenu „Društva slov. publicistov“ je pozdravil goste advokat iz Plovdiva g. Ilija Bobčev, naglašajoč moč jugoslovenske ideje, ki se je že toliko ukrepila, da je dovedla toliko oddihnih bratskih gostov v stolico Bolgalske, v najužnejšo zemljo slovensko. Dijake je pozdravil akademik Denes, vse udeležence pa v imenu caribrodskih občin župan-čučitelj Georgijev.

V imenu Hrvatov in „Hrv. književničkega društva“ se je za krasen sprejem in iskren pozdrav zahvalil pisatelj in poslanec, Ljuba p. Babič-Gjalski, v imenu hrv.

akademikov pa Lenac. Za Slovence

in kot zastopnik „Društva slov. književnikov in časnikarjev“ je govoril Rasto Pustoslemšek, ki je v svojem govoru poudarjal, da so stopili Slovenci to pot prvič na bolgarsko zemljo in da prinašajo slovenski izletniki pozdrav od naroda izpod snežnega Triglava, od onega naroda, ki je storil v temi prošlosti eno narodno celoto z Bolgari in ki je govoril isti jezik. V imenu Srbov in „Srb. književničkega društva“ se sprejem zahvalil prof. Rista O d a v i c, urednik „Nove Iskre“.

Vlak je dospel na kolodvor v Sofijo točno opoldne. Peron je bil natlačeno poln in ko se je vlak približal postaji so zaorili živahni „hura“-klici. Došlece je pozdravil akad. Matža rov, odgovarjala sta mu srbski akad. Gočić v predsednik hrv. akad. pevskega društva „Mladost“ Makso Vazala.

Popoldne ob štirih je bil v restavraciji „Červen rak“ nasproti knježje palače prijateljski sestanek, kjer so sklepal udeleženci kongresa jugoslov. književnikov in časnikarjev prvo znanje in prijateljstvo.

O državnem zboru.

Dunaj, 30. avgusta. Državni zbor se sklicuje na dan 18. septembra. Za volilno reformo vnete stranke si prizadevajo, da bi se odsek za volilno reformo sklical vsaj teden dni poprej, toda temu se zoperstavljajo Poljaki. Ako Poljaki ne odnehajo, ne bo mogoče dognati volilne reforme v mesecu septembru, potem pa se tudi prvo branje o volilni reformi ne bo moglo vršiti v oktobru. Dne 27. oktobra se zborejo delegaci, vsled česar bo potem parlamentarno delovanje, ako že ne popolnoma ustavljen, pa vsaj zelo zavirano.

Bodoči moravski deželni zbor.

Brno, 30. avgusta. Predstoječe volitve v moravski deželni zbor se zvrše po novem volilnem redu, ki ga

se mu vsiljujejo „spomini na žalostno preteklost, ko je še imel opravila z ljudmi“ (p. 7).

In tako sedita večer za večerom pri oknu, tesno objeta, in on ji pripoveduje o svojih nadah, o sreči in o vstajenju. Vmes pa mu vedno uhačajo spomini nazaj v življenje. Šest večerov presedita pri oknu, hrepena po trenotku, „ko bosta gledala na tisti svet z jasnim, čistim očesom, z usmiljenim, oprostljivim srečem“ — Toda čim bolj hrepeni srce po rešitvi, tem jasneje vidita, da ju je neda varala, da jima ni rešitve, da je človeku pot strogo zarisana in da ne more ž nje. Ni je rešitve, ni vstajenja. Trpljenje je njun delež, iz mraka in gnusa porojena koprnila nazaj po mraku in bolesti. On vidi, da se je varal v svojem upu in resignirano jo vpraša: „Povej, ali hočeš nazaj?“ Vse je bilo zlagano, „laž je bila tista pesem o vstajenju“, „poda la si bova roko in se bova vrnila v noč, kvečemu, da se bova nasmejnila ob spominu na predzrno upanje...“ Sedma noč. Zunaj je vihar in Nina je vse slabotna in že blizu smrti. On

pa tega niti ne opazi, preveč se je zatopil v resignacijo: „Kmalu bo utihnil vihar, in kadar bo zunaj topla, mirna noč, boš vstala in mi boš podala roko in jaz sam ti bom odpril duri in te bom spremil do stopnic. Ali predno se to zgodi, Nina, pomisl časih, da te ljubim s tisto veliko, trpljenja polno ljubezni, kakor ljubi jetnik solnce, berač bogate sanje!“

Pa mu je ni treba spremiti do stopnic. Tačas, ko mu je bol resignacije razjedala srce, ko ni videl nič in je čul samo, kako mu poka prevarano srce, je Nina preminula. Našla je, po čemer sta oba hrepenela, našla je pokoj, srečo ...

On sam pa se vrača v življenje, v kolobar.

„Ne dotikajte se je! Čemu razpolo v njeni roki, čemu venec na njeno čelo? Jaz sam jo spremim ... ni mi še podala roke, ni se mi na smehnila ...

Nina! Nina!

* * *

Oddahnil sem se! Mozaik je konstruiran. Toda kako nepopolno! Še vedno čutim, da vzliz vsej obširnosti

moje konstrukcije ni razgnana tista megla, ki leži nad Cankarjevo knjigo. Cankar je namreč svojo knjigo nad vse nerodno razpredelil; in to dejstvo združeno z že grajano meglenostjo je krivo, da je Nina tako težko čitati.

Razdelil je snov na sedmico poglavij: „Prva, druga ... zadnja noč“ in dodal epilog, ki seveda z „dejanjem“ knjige nima nič opraviti, ampak zaključuje le i dejo knjige. Mesto pa da bi nam takoj spočetka vsaj s par sigurnimi črtami povedal, kdo so osebe, ki nastopajo takoj v „prvi noči“, je vpletel vanjo dolgo povest o neki ženski, ki je tudi izšla iz predmestnega blata, se povzpela iz njega precej visoko, pa je po znamenem principu usode moralna v blato nazaj. Šele v „tretji noči“ izvemo, kako je prišlo, da sta se našla junak in Nina, kaj ju je prignalo v njegovo tih obziranje. — In tako visimo dolgih 40 strani v zraku in ne najdemo tal, kamor bi postavili nogo. Pa še „tretja noč“ se neha tako megleno, da ne vemo prav, pri čem smo. Šele v petem poglavju nadaljuje junak svoje

pripovedovanje, kako je rešil dekleta in ga privedel na svoj dom. — Ta razpored je vsekakor zelo neroden. Sicer tudi drugi avtorji pripovedujejo še v poznejših poglavjih stvari, ki so se godile mnogo prej; ali — oni vedo to storiti ob pravem trenotku in pravočasno namignejo vsaj toliko, kolikor je potreba v informacijo. Cankar pa tega ni storil, marveč je s suvereno vihavostjo metal svoje blesteče misli na papir, kakor so mu prihajale, in ne da bi jih bil prej spravil v zistem. — Oporeka se mi lahko: te tvoje zahteve ne veljajo. Cankar je pisal namenoma tako katolično: kajti vse te vizije, te fantazmagorije, vse te misli niso bucale skozi glavo našega junaka v lepem logičnem gosjem redu, ampak, divjale so skozi njo, kakor bi prisile bogove odkod in Cankar je hotel verodostojno, skoro fotografično natančno naslikati to vihro v glavi našega junaka. — Vse hvale vredno je, ako podaja pisatelj misli in značaje fotografijo točno, toda znati jih mora podati tako, da mu je mogoče slediti. In zato zahtevamo nekak spomin</

461 članov. — Pri skupinah na orodju, ki jih samostojno izvaja slovensko Sokolstvo, nastopi 7 društev s 100 telovadci na 14 orodjih. Tekmovalne telovadbe se udeleži 12 vrst, 3 v višjem in 9 v nižjem oddelku ter 27 posameznikov, skupaj 99 slovenskih temovalcev.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani naznana, da je na veliki skupščini v Logatu 2. t. m. razsodnikom izvoljeni g. prof. dr. Jos. Tomišek odklonil to častno zvanje; ker je ono naperjeno, ne bo rekel namenoma, a vsekakdo očitno v svojih posledicah proti možu, ki je ž njim v najožji dotiki, proti ravnatelju g. H. Schreineru. Tem povodom si je vodstvo "Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani" izvolilo vsled § 18., ali ne 3 svojih pravil gosp. ravnatelja Schreinerja za interimskega družbenega razsodnika ter svetovalca v važnih družbenih zadevah.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani opozarja vse svoje podružnice, ki letos še niso naznane svojih odborov in funkcionarjev, naj to store vsaj do 5. septembra t. l. Rabijo naj za to vhani dopolnane tiskanice. Te podatke rabi družbeno vodstvo za koledar 1907. leta. Ko bi prezraka kaka podružnica ta opomin, zvraca naj potem krivdo sama nase. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

— **II. odborova seja „Glasbene Matice“** 1. 1906./7. dne 29. avgusta. Navzoči: predsednik prof. Štritof, odborniki: gg. Hubad, Hudovernik, Milčinski, dr. Ravnihar, Ravnikar, Rozman, dr. Rudež, Šebenik, Završan, Zeman, dr. Žirovnik in družbeni upravitelj Juh. Zapisnik tajnik Šebenik. Volil se je nov šolski odsek, ki bo za seje pripravljal vse šolske zadeve. V njem so: šolski ravnatelj Grbič, umetnični vodja Hubad, šolski nadzornik Žebré in predsednik prof. Štritof. Delokrog umetničnega odseka se je razširil tudi na vse stvari, tiče se koncertov. Zaradi učitelja za čelo je odbor v pogajanju. — Predsednik naznana: Pismene zahvale so se poslale vsem denarnim zavodom, ki so prispevali za 1. 1905./6., na občenem zboru izvoljena revizorja izvolitve nista sprejela, treba zato izrednega občnega zabora, druga polovica mestne podpore v znesku 1500 K bo izplačana že 1. septembra mesto 1. oktobra. Dr. Furlan je posredoval, da se je neka kazenska poravnava v znesku 460 K obrnila v pokritje deficitu, okrajna hranilnica in posojilnica v Škofiji Luki je v isti namen darovala 50 K. Nujnosti: Glede začetka glasbene šole se ukrene vse potrebno. Sprejete so se najnajnješči točki novega poslovnika za šolo. Vpisovalo se bode dne 14., 15., 16. in 17. septembra. Redni pouk se pričenja dne 18. septembra. Izvoli se slovenski jury za konkurenčne skladbe (Grbič-Hubbard). Hrvatsko pevsko društvo "Kolo" je naznalo kot svoja člana jury gg. Smrekarja in Schulza. — Oddejeni referati: Glede nagrad skladateljem letos izdanih muzikalij se ukrene vse potrebno. Predloži se nov poslovnik za blagajniško poslovanje. — Poročila funkcionarjev: Blagajnik poroča o denarnem stanju. Razpoložljivega denarja je samo 730 K 67 vin. Ker pa bode mestna podpora že 1. septembra dvignena, se bodo mogle izplačati učiteljske plače za mesec v znesku 1241 K 65 vin. Pravni zastopnik dr. Ravnihar poroča o zapuščini g. Pavla Lozarja. Prodaja bo dne 4. septembra ob 9. uri dopolne. Poročilo asanacijskega odseka. Dosegaj so darovali: a) enkrat za vselej 12 rodoljubov 1285 K 10 vin, b) v

skrivnostnemu vedenju Marka Pirina".

Zdaj se je Nikolaj nasmehnil in trde poteze njegovega obrazu so dobile prijaznejši izraz.

"Vem, da si lepa," hčerka moja, "je rekel tiko in obrnivši se k družbi je glasno dostavil: "Odločil sem se. Vem, da Vam je vsem za čast in slavo in da bi za njo žrtvovali življenje. In ker mi vsi pripričate, naj sprejem ponudbo viteza Pirina, se uklojam Vaši želji."

Stopil je pred Pirina in mu položil roko na ramo.

"V Vaše roke, vitez Pirin, izročam usodo svojo in svojih zaveznikov. Kaj naj odgovorim odposlancema Kamničanov?"

"Povejte odposlancema, da prinesete odgovor na njih ponudbo posebno v Kamnik, ko bo mestno združje razdejano in bo na kamniškem cerkvenem stolpu vihrala Vaša zastava in zastave ogleskega patrijarha. Recite jima tudi, da pridejo z Vami vsi Vaši plemenitaši in župnik Lavrencij. In takrat Nikolaj

mesečnih obrokih za avgust 67 rodoljubov 267 K, skupaj 1552 K 10 vin. Z nabavo novih subskribentov prične deputacija jutri. Preglednik poverjeništa poroča o razpošiljanju muzikalij in izvestja. Poročilo odseka za evidenco in nabavo novih članov: Sestavil se je imenik oseb, ki še niso družbeniki in poslala se jim bodo vabilna pisma k pristopu. Poročilo hišnega gospodarja o nujno potrebnih popravah hiše, ki se že vrše, se vzame na znanje. Blagajnik pokojninskega zaklada konstituta, da je prevzel dočne hranilne knjižice. Poročilo o bilancih bivše glasbene šole v Novem mestu se vzame na znanje. Skladatelj Davorin Jenko izdala skupno svoje skladbe in jih izroči "Glasbeni Matici" v komisionalno razprodajo. — Slučajnosti: Sklene se še veliko zaloge Foersterjeve opere "Gorenjski slavček" prodajati po znižani ceni 4 K namesto prvotne cene 8 K za člane, 12 K za nečlane. Predsednik zaključi nato sejo, ki je trajala dve ur in pol.

— **Pogrebna bratovščina sv. Jožeta.** Odbor je v "Slovencu" priobčil izjavjo, da je pozval prejšnje predsedništvo, naj opraviči ali pokrijti najdeni računski primanjkljaj. Ta izjava je pet krav za en groš. Manipuliralo se je na nečuven način z denarjem in s knjigami. Ker s to izjavjo ne moremo biti zadovoljni in ker se kaže, da se hoče potlačiti, pozivljamo pristojno oblast, naj poseže v emis in poskrbi, da se napravi red. — Več članov bratovščine sv. Jožefa.

— **Prijeten popoldanski izlet** bodo v nedeljo na Zgornji Rožnik, kjer priredi pevsko društvo "Slavec" veliko ljudsko veselico. Kraje sam na sebi prijeten, bodo lepo okrašen, zvezcer pa se bodo prižigal umetalen ogenj. Sodelujoča Društvena godba bodo odkorakala ob 2. uri iz "Mestnega doma" in grajejo po mestu na Rožnik. Tako po godbenem koncertu se prične ples v salonu in traja do večera. Otroci so vstopnine prosti, za postrežbo bode najbolje poskrbljeni. Torej bodo gotovo vsakdo pohitel na prijazni Rožnik, kjer še ni bilo prirejene veselice v tako obširnem slogu, kakor bode "Slavčeva".

— **Surovež.** Ko je šel v ponedeljek ob 7. zvečer premikač Jakob Kovač v Spodnji Šiški ob železniški progi na državni kolodvor, se je srečal z neznanim človekom, ki ga je začel brez vzroka zmerjati. Kovač ga je zgrabil za vrat, toda neznanec ga je sunil trikrat z nožem, da so ga moralni težko ranjenega prepeljati v bolničko.

— **Požar je upepoli** predvčerjnjim v Mengšu sedlarju Francu Pečniku hišo, pod in svinjak z veliko poljskimi pridelki in sedlarškim orodjem. Škode je 8000 K, zavarovalnine 4400 K. Vzrok požara je neznan.

— **Meščanska godba** se snuje v Škofiji Luki. Vsi sloji so pozdravili to misel z veseljem. Posvetovalni shod pri gosp. Guzelju je bil pripravljalni odbor, ki je začel nabirati prostovoljne doneske, in sicer z lepim uspehom a — naenkrat je vsa stvar utihnila. Prosimo pripravljalni odbor in njega predsednika naj nadaljuje začeto delo.

Meščan.

— **Citalnica v Cerkjah pri Kranju** priredi v nedeljo, 2. septembra ob 4. uri pop. na Vavknovem vrtu veliko veselico s sodelovanjem učiteljstva. Na sporednu je petje in predstava šalognare "Trije tički".

— **Prva slovenska meščanska šola.** V Postojni se otvoril 17. septembra t. l. prva deška meščanska šola, katere učni jezik je slovenski. Da je učni jezik meščanske šole slo-

venski, odgovarja popolnoma zahtevam modernih pedagogov, ki združno vole: "Materinščini gre prvo mesto v šoli!" Sicer se bo pa kot predmet poučevanje tudi nemški jezik v tolki meri, da bodo mogli učenci pozneje brez ovire prestopati v višje razrede srednjih šol. Vrhutega se bo na meščanski šoli v Postojni po možnosti in neobvezno poučevalo francoski in laški jezik, glosi, klavir in stenografska. Kdor želi natančnejših pojasnil gleda vstopa v to prevažno šolo, ga opozarjam na tozadne razglas v današnji številki našega lista.

— **Himen.** Včeraj popoldne sta se poročila v Novem mestu gg. profesor dr. Orel z gd. Emo Tirlik in advokaturski kandidat Cham z gd. Mici Tirlik. Obe nevesti sta sestri in hčerki odlične novomeške rodbine. Bilo srečno!

— **Žaljenje Slovencev na novi državni železnici.** Vedno nove pritožbe prihajajo z državne železnice Jesenice-Trst. Zdaj smo prišli tako daleč, da nas nemški nastavljenici ravnost zaničujejo. Pred kratkim se je peljal namreč neki gospod po tej železnicici. Na Jesenicah je sprevodnik v robati nemščini zahteval, naj se preseli v drug kupé. Ker mu je potnik opomnil, zakaj govoril samo nemški, ki vendar ve, da se tu v glavnem vozi slovensko ljudstvo, dobil je impertinenten nemški odgovor: Mar mislite, da se bom zaradi vas trudil govoriti slovenski? Tako se dela z nami!

— **Razkritje velikega ponarejanja denarja.** Na Hrvatskem so v varždinskom okraju zasedli velikansko ponarejanje kovanega denarja. Ponarejalcev je bilo deset, ki so celih 10 let opravljali ta posel, ne da bi jim oblasti le enkrat prišle na sled.

A tudi zdaj so jih le slučajno zasedli. 14. t. m. je bilo cerkvno "žeganje" v Mariji Bistrici. Orožniki so med drugimi jim sumljivimi ljudmi pazili posebno na nekega moškega in žensko, ki sta si dajala znamenja in potem izginila iz grupe na neko njivo v koruzu. Orožniki so od raznih strani prišli k njima in ju zajeli, ko sta preštevala denar. Hotela sta uititi, ko sta zagledala žandarje. Telesna preiskava je imela sijajen rezultat. Pri obeh so našli mnogo ponarejanega denarja, kron in goldinarjev. Aretovanca kmet Marko Kuča iz Gorice pri Ivancu in kmetica Mara Pek iz Forij pri Lepoglavi sta sprva pravila, da ju je neki neznanec iz Štajerske naučil ponarejati denar ter izjavila, da nimata nič tovaršev pri tem. Po zneje se je pa Kuča udal in izdal vse ostale ponarejalce. Med temi je njegov sin Štefan, Valentin Barlek iz Očure, Jožef Čikač iz Ivanca, Jožef Šumiga iz Brda, Jožef Čikač iz Cerovca, Peter Butko, Janko Štuk in Jožef Butko iz Očure. Vodja vse bande je bil Jožef Butko, ki si je tekom časa iz nič tako opomogel, da ima do 40.000 K vredno premoženje. Butka je naučil delati denar Janko Štuk, ki je bil nekdaj justični stražnik, a že poltretje leta zaradi ponarejanja denarja zaprt. Falzifikati so bili delani iz zmesi iz svince in cina, v katero zmes so deveti ponarejalci raztolčeno steklo, da je imel denar pravni zvenek. Ponarejalci so imeli več delavnic in kadar so spravili v promet ves denar, so delali novega. Delal ga je pa tudi vsak sam zase. Vendar so ti ljudje poskrili ali uničili vse priprave, predno je prišlo orožništvo, ki jih je le pri Štuku dobilo. Vsega ponarejenega denarja so ponarejalci razpečali najmanj za 70.000 krov, najbrž pa še mnogo več, tako da se lahko sodi na 100.000 K. Razpečevali so ga večinoma po raznih sejmih in drugih takih shodih.

— **Železniška nešreča v Djakovu.** V ponedeljek se je dogodila na postaji v Djakovu železniška nešreča. Vsled napačno postavljenega tira je pri urejanju vagonov 25 voz oddrhal proti djakovskemu paromlinu, kamor svet zelo visi in kamor je sicer tir napeljan. Ker ni bilo nikogar, da bi jih bil zaviral, drvili so se z vso naglico na dvorišče omenjenega mlina. Dospevši do ovinka, so poskakali s tira in butnili v obzidje s tako silo, da se je to takoj podrl v pokopalo pod seboj 18letnega Milana Selaka, ki je šel takrat slučajno mimo. Mladenček je bil na mestu mrtev. 6 vagonov je divjalo dalje. Prišedli skozi obzidje so jo udarili čez trotoar, čez cesto, čez kupe gramoza in prileteli v bližnjo gostilno Žigljevo, kjer sta obijača prvega voza predrali steno. V gostilni je nastala seveda silna zmešnjava. Dva vagona sta docela razbita, ostali štirje povsem nerabni. Neka deklacija se je tako prestrala, ko je videla drveti vagona, da je zbolela.

— **Z ljubljanskem grada** se vidi z dalnegledom prav dobro koča "Planinskega društva" na Kamniškem sedlu (1500 m). — **S Karlovske ceste** se nam piše: Gostilna v hiši št. 28 je že mnogo let zopet na jako dobrem glasu. Pokojni gosp. Ahlin jo je

povzdignil in sedanja krčmarica jo drži na isti stopnji.

— **Več naprednjakov.**

— **Spakodrija.** Danes zjutraj so bili po mestu po raznih stebrih in vogli nabiti listki s sledajočim spakodrijo: "In Samstag September I und II. In Gasthaus bei kleplat Florianstrasse 24 Wierd krenzen ser Guthe Pedienung Beging um 6. ur Nahmitag und Bies da fru ein triet frau" Prav kakor slovenski otroci iz Šulvereinske šole!

— **Svarilo izseljencom.** Parobrodna družba "Zino" razpošilja po svojem pooblaščencu A. Gergoletu v Chissi (Svica) prospekt, v katerih vzpodobjuje delavstvo, da bi se izselili v San Paulo v Braziliju. Posebno se vabijo rokodelci, kmetovalci in poljski delavci. Vsem tem slojem se tamošnje razmere popisujejo za zelo ugodne in se jim celo obljudbla brezplačno parobrodno vožnjo in vožnjo po suhem do zaželenega kraja. Vse to pa ni nič drugača, kakor vaba, in naj bodo vsi oni, ki se hočejo izseliti v Brazilijo, prepričani, da so tam razmere za delavstvo silno neugodne in da ta nepremišljen korak že marsikdo obžaluje, ker si ne more tam prislužiti niti toliko, da bi se po človeško preživil, ne pa da bi si še prihranil za povrnitev stroškov v svojo domovino. Torej, ne v Brazilijo!

— **Voz se je prevrnil** danes zjutraj na Dolenjski cesti hlapcu Francetu Prašnikarju, kateri je peljal z dolenjskega kolodvora les. Les je dosegel Heleno Sernakovo, ki je peljala domov z mlekarskim vozičkom živila, jo podrl na tla in lahko poškodoval. Tudi pri vozičku in živilih ima 10 K škoda.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 26 Slovencev, nazaj jih je pa prišlo 13. Na Prusko je šlo 18 Hrvatov, na Koroško pa 14.

— **Izgubljene in najdene reči.** Delavka Antonija Povhetova je izgubila srebrno moško uro, vredno 20 K.

Neki gospod je izgubil rjavo de-

narnico, v kateri je imel 27 K de-

narja in neki rimski denar.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer v hotelu "Ilirija" (Kolodvorske ulice) društveni koncert z začetek ob 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Ljubljanski sekstet na lok** koncertuje danes zvečer v kavarni "Prešeren". Začetek ob polu 10. uri ter vsak dan ob 4. uri popoldne in ob 7. uri zvečer v "Švicariji". Vstop vselej prost.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 19. do 25. avgusta 1906. Stevilo novorjenec 18 (= 24 93 %), mrtnovjene 1, umrli 30 (= 41 60 %), med njimi jih je umrlo za otročico 1, zajetnik 5, vsled mrtvouda 1, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 22. Med njimi je bilo tujev 10 (= 33 33 %), iz zavodov 13 (= 43 33 %). Za infekcionsimi boleznimi sta oboleli, in sicer za tifuzom 2 osebi.

— **Najnovejše novice.** — Cesar se je odpeljal včeraj k manevrom v Šlezijo.

— Proti kupčiji z dekleti je izdaljočno ministrstvo na vsa sodišča posebno naredbo.

— Rezervisti so se spustili v Turin, ker se ni izplačala njihovim rodbinam obljudljena podpora. Puntarji so napadli častnike s kamenjem, vendar se je polkovniku posrečilo, puntarje pomiriti. Sedem kolodov je zaprli.

— Vest o smrti bivšega vojnega ministra Krieghamerja kakor da ga je obstrelil princ Jurij, dementuje bavarski in avstrijski oficijozni časopisi, češ, da princ Leopold s svojima

Bratje Sokoli!

Za odhod v Zagreb se zbiramo jutri ob $\frac{1}{4}$ na 3. uro popoldne na restavracijskem vrtu južnega kolodvora.
„Na zdar!“

Odbor ljubljanskega „Sokola“.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 30. avgusta 1906.

Maloobeni papiri	Denar	Blago
4%, majska renta	98.95	99.15
4%, srebrna renta	98.95	99.15
4%, avstr. kronska renta . . .	99.25	99.45
4%, zlata	117.05	117.25
4%, ogrska kronska renta . . .	94.50	94.70
4%, zlata	112.40	112.40
4%, posojilo dež. Kranjske	99.20	100.15
4%, posojilo mesta Špijet	100.60	101.50
4%, Zadar	99.30	100.30
4%, bos.-herc. železniško posojilo 1902	100.10	101.10
4%, češka dež. banka k. o.	99.25	99.75
4%, žast. pisma gal. dek. hipotečne banke	100.35	101.85
4%, pešt. kom. k. o.	100.10	101.10
4%, žast. pisma Innerst. hranilnice	104.10	105.10
4%, žast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	100.20	106.70
4%, z. pis. ogr. hip. ban. obli. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100.	101.
4%, obli. češke ind. banke	100.	101.
4%, prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	100.
4%, prior. dolenski žel.	99.50	100.
4%, prior. juž. žel. kup. 1/4%	318.80	320.80
4%, avstr. pos. za žel. p. o.	100.20	101.20
Srečke	216.	222.
Basilice od 1. 1860/4	276.	278.
■ od 1. 1864	155.25	155.25
■ tizske	283.	290.
■ zem. kred. I. emisije II.	293.	301.
■ ogrske hip. banke	264.	264.
■ srbske à frs. 100% turške	97.	104.
Basilice srečke	163.	163.
Basilice	21.60	23.60
Kreditne	464.	464.
Inomoske	79.	84.
Kraške	85.	92.
Ljubljanske	57.	64.
Avstr. rdeč. križa	48.50	50.50
Ogr.	29.25	31.25
Rudolfove	57.	62.
Salcburške	71.	77.
Dunajske kom.	510.	518.
Deinice	167.40	168.40
Južne železnice	676.75	677.75
Državne železnice	1780.	1790.
Avstr.-ogrske bančne dein.	674.75	675.75
Avstr. kreditne banke	812.	812.
Ogrske	242.	243.
Zivnostenske	710.	714.
Premogokov v Mostu (Brux)	597.25	598.25
Alpinske montane	2804.	2814.
Práške žel. ind. dr.	580.	581.
Rima-Murányi	273.	277.
Trboveljske prem. družbe	578.	581.50
Avstr. orožne tovr. družbe	139.	141.
Ceške sladkorne družbe	11.34	11.39
Valute	19.08	19.11
C. kr. cekin	23.46	23.54
20 franki	23.93	24.01
20 marke	117.25	117.45
20 sovereigns	95.30	95.50
20 mark	252.25	253.25
Dolarji	4.84	5-

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 31. avgusta 1906.

Termín.

Pšenica za oktober za 50 kg K 7-16
Rž oktober 50 6-11
Koruza avgust 50 5-30
Oves maj za 1. 1907 50 5-11
Oves oktober 50 6-67

Efektív.

Neizpremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 682. Srednji sračni tlak 766.0 mm.

Avgust	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
30.	9. sv.	743.4	15.0	sr. svzvod	jasno
31.	7. zj.	744.2	9.0	brevzvetno	meglja
	2. pop.	743.0	23.1	sr. vzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 14.6°, normale: 17.1°. — Padavina v mm 0.0

Več vajencev

sprejme takoj

Fran Florjančič,
ključavnica 3128-1
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Gostilna in trgovina

na deželi, prav dobro idoči, se zaradi pomanjkanja svojcev z vsem blagom takoj proda.

Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“. 3117-1

Elegantno stanovanje

s 3 sobami, kopalnico, sobo za službo in vsemi drugimi pritiklinami se da za novembrov termin v najem.

Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“. 2848 11

Dva zanesljiva dimnikarska pomočnika

sprejme takoj 3120-1

Jvan Urhovec

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50.

Hiša

v Radovljicu št. 43 se proda (4 sobe, kubinjska, dve shrambi, klet in hlev). Pripravna za stanovanje; **ugoden prostor za obrt**, posebno ker obrtnik tukaj zelo primanjkuje.

Poudabe na tiskarno Lav. Weiss, Belovar, Hrvatsko. 3092 2

Več pove lastnik J. Pavlin v Radovljici 78. 3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

3026-4

30